

Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXVII наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 40

Одеса – 2021

- фестивалю «Київ Музик Фесту». *Українське музикознавство: науково-методичний збірник*. Вип. 37. К., 2011. С. 432 - 436.
2. Новікова Л. Кінофестиваль «Молодість» як віддзеркалення генези національного кінопростору України. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно, телебачення ім. І. Карпенка-Карого*. 2011. Вип. 9. С. 121 - 132.
  3. Пискач А. А. Фестивальний рух у культурному житті України кінця ХХ – початку ХХІ ст.: нефольклорні тенденції. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: збірник наукових праць*. Вип. 17. Рівне, 2011. 220 с.
  4. Скорода Ю. В. проектний менеджмент в контексті реалізації регіональних соціальних проектів в Україні: специфіка та перспективи (з досвіду реалізації Фестивалю етнічної культури «Галас-2008» у Рівненській області). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Культура і соціальні комунікації*. 2010. Вип. 2. С. 132 - 138.
  5. Фабрика-Процька О. Збереження національних традицій на міжнародних фестивалях «Лемківська ватра». *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2009-2010. Вип. 17-18. С. 40 - 46.

НОНКОНФОРМІЗМ І ОДЕСЬКА ХУДОЖНЯ ШКОЛА

Панченко В.

Актуальність проблеми нонконформізму 1960-80-х років у сучасній культурі засвідчує відкриття музеїв нонконформістської культури, систематичне проведення виставок художників-нонконформістів в Україні, поява нової інформації в Інтернеті, нових сайтів, каталогів, дисертацій. Сьогодні є достатньо професійно відрефлектованого матеріалу, за допомогою якого, в контексті нових ідей, можна об'єктивно аналізувати явище нонконформізму, досліджувати його витoki, зокрема наявність традицій південноукраїнської школи живопису в творчості митців-нонконформістів Одеси в контексті культурологічних ідей ХХ століття.

Основними напрямками образотворчого мистецтва в Одесі 1960-80-х років були: 1) соцреалізм; 2) реалізм із традиціями південноукраїнської школи живопису (плєнер, імпресіонізм); 3) модерністський нонконформізм

(андерграунд). Виявляється певний дуалізм нонконформізму й конформізму, що в більшій чи меншій мірі був притаманним одеситам: від активного, відкритого морально-естетичного бунтарства (О. Ануфрієв, В. Маринюк, С. Сичов, В. Стрельников, В. Хрущ, Л. Ястреб), до андерграунда, підпільного неофіційного мистецтва, «інших» митців, маловідомих широкій публіці (М. Новиков, В. Павлов, В. Сиренко), а також «тихого», «порубіжного» з офіційним мистецтвом (В. Басанець, Ю. Єгоров, М. Степанов). Якщо в 1950-х роках, коли найменші прояви модернізму офіційно не сприймалися, найбільш «відкритим» нонконформістом був О. Соколов, то з середини 1980-х років це стало більш поширеним у мистецькому колі явищем: з'явилися постконцептуалісти та трансавангардисти.

Серед провідних стилістичних особливостей одеського мистецького нонконформізму можна визначити: 1) національне підгрунтя – звернення до архетипів, прамови мистецтва; 2) «аура», атмосфера Одеси, наступність традиції південноукраїнської школи, система поглядів та ідейних засад розвитку культури Причорномор'я; 3) особливий південний колорит, що увібрав у себе сонячне світло й тепло, панування живих і насичених фарб, пріоритет палітри з теплими тонами; 4) традиції світового, російського, українського модернізму й авангарду. Свідомою і радикальною була в нонконформізмі відмова від натуралізму, мімесису (імітації), перехід до умовного зображення форми.

Творчість митців-нонконформістів Одеси, як частина загальнокультурного явища андерграунду, стала альтернативою офіційному ідеологічному мистецтву соцреалізму. Це було досить велике (за кількістю «нонконформістських» художників і широтою мистецьких акцій) і системне явище на відміну від Києва, Львова й інших міст України. Заслуга в тому, що митці частково заповнили нішу між авангардом і сучасним світовим мистецтвом. Одеський мистецький нонконформізм був налаштований на діалог із сучасною світовою культурою, не приймав вимушеної ізоляції, мав самостійний і оригінальний характер, був художньо-естетичним синтезом традицій. Він поєднав модерністські/авангардистські ідеї із продуктивним переосмисленням принципів класичної європейської та східної культур, народного українського мистецтва, південноукраїнської школи живопису та культури Причорномор'я.

1. Голубовский Е. Из истории одесского авангарда: «Заборная виставка». ИА «Вікна – Одеса»/ http://viknaodessa.od.ua/?zabornaya_vystavka
2. Дубовик Н. П. Феномен гри в одеському мистецтві другої половини ХХ століття. Культура народів Причорномор'я. 2011. № 202. С. 131 - 134.
3. Котова О. О. Нонконформізм в образотворчому мистецтві Одеси як явище культури 60-80-х років ХХ століття : автореферат дисертації ... канд. мистецтвознавства. К.: НМАУ, 2008. 20 с.
4. Котова О. О. Нонконформістський рух у світовому культурному контексті. *Вісник Харківської державної академії дизайну і*

мистецтв. 2014. № 1. С. 101 - 104.

5. Сауленко Л. Л. Вступ до культури ХХ століття: Стиглий нарис. Одеса: Астропринт, 2002. С. 26 - 33.

ЯПОНСЬКА АНІМАЦІЯ В УКРАЇНІ

Михайлова О.

Варто відзначити, що японська анімація у сучасному суспільстві іменується простим та усім зрозумілим «аніме» (від англійського: animation, що перекладається як анімація). Вперше така анімація з'явилася на екранах на початку двадцятого сторіччя, коли японські кінорежисери зацікавились європейськими техніками створення анімації. Найстарішою японською анімацією на даний момент вважається плівка на п'ятдесят кадрів, що дорівнює трьом секундам перегляду. Плівка була знайдена в місті Кіото, на ній хлопчик у матроському костюмі пише на дошці «katsudoushashin», повертається обличчям до аудиторії та віддає шану. [1, с. 4 - 5]

Від різноманіття європейської мультиплікації *аніме* відрізняється типовою та одноманітною мальованою анімацією. Вона майже завжди заснована на манзі (манга – різноманітність коміксу, не менш популярного в Японії), тому *аніме* виглядає як рухомий малюнок. Також важливо відзначити, що якщо європейська мультиплікація в першу чергу розрахована на дитячу аудиторію, то *аніме* набуло більшої популярності серед молоді та підлітків. Також на відміну від мультфільмів, сюжетний склад *аніме* має реалістичні деталі, навіть якщо у його основі фантастичний простір. [2, с. 60]

Посилаючись на твердження експерта японської культури Такамасі Сакураї, *аніме* отримало своє широке признание в світі через його нетрадиційний характер. У відповідях деяких з опитуваних підлітків, до цього знайомих з японською анімацією, *аніме* привертає їх увагу характерним сюжетом, не схожим ні з чим іншим. Тому що сюжет в *аніме* інтенсивний, з нетиповими поворотами та швидким, але логічним розвитком подій. Сюжет тримає напругу до останнього, періодично розбавляючи жартами та, однозначно, займає місце у серці юного глядача. [4, с. 27- 31]

Також популярність японської анімації зросла завдяки можливості використовувати онлайн-кінотеатри. Раніше відеокасети або DVD-диски з *аніме* не мали можливості так швидко передаватися з рук до рук, вони були популярні лише в межах Японії та окремих колах людей, які мали доступ до потрібних джерел. Зараз же набагато легше отримати доступ до різноманітного контенту,